N. 3. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD.

Donderdag 4 Januarij.

Frankrijk.

Parijs, den 1sten Januarij.

Heden ter gelegenheid van het nieuwe jaar, hebben degewone receptien ten hove plaats. De communie van het adres is heden niet werkzaam geweest.

— Men houdt het er vrij algemeen voor, dat het adres in antwoord op de koninklijke aanspraak aan de onzekere houding, waarin de kamer van afgevaardigden nog verkeert, een einde kan maken. In de kamer bevindt zich thans een groot aantal nieuwe gedeputeerden, die met den vorm der discussien onbekend zijnde, een tijd van onderzoek in de zaken verlangen, alvorens zich uit te laten en partij te kiezen. Men meent intusschen dat maar weinige van deze nieuwe leden zich bij de meer en meer invloed verliezende doctrinaire partij zullen voegen, en zelfs wil men, dat verscheidene vorige leden dier partij haar afvallen, om aanhangers te worden van de meerderheid in het tegenwoordig ministerie, hetwelk de beginselen van het linker centrum meer aankleeft en ten gevolge in gedurige oneenigheid is met de beide ministers Montalivet en Salvandy, die meer tot de doctrinaire partij overhellen. Zoo de kamer dezelfde strekking behoudt, als welke zij toonde bij de keuzen van haar bureau, houdt men het voor onmogelijk, dat het ministerie zonder wijziging staande blijve. De beide genoemde ministers, die sedert de laatste zes maanden zoo dikwijls het stelsel dat de heer Molé op het oog heeft, in den weg stonden, zullen dan zeker genoodzaakt zijn plaats te maken voor lieden uit het linker centrum, terwijl ook de heer Martin, du Nord, die zich veelal aan de zijde van den heer Montalivet tegen den heer Molé schaarde, als een gevolg der wijziging, ...

Intusschen is het ogenblik dat er een ministerie op nieuwe grondslagen zal gevestigd worden, nog lang niet ophanden, al neemt men ook aan, dat de meerderheid in de kamer duidelijker uitkomt; de Koning zelf toch is tot het uiterste toe, elke kabinetsverandering tegen; steeds tracht hij den wil en de gevoelens naar de omstandigheden te buigen, zelfs wanneer er blijkbare onderlinge afkeer tusschen de leden van het kabinet bestaat. Onder zoodanige gesteldheid wordt de parlementaire zitting van 1838 aangevangen. Het verig jaar had de doctrinaire partij nog geheel de overhand; thans is het meer de vraag, welk deel van het centrum dezelve verkrijgen zal.

— Terstond na de aanbieding van het adres van antwoord zal de minister van financien het budget over 1839, waaraan sedert zes weken druk op het oorlogsministerie gearbeid wordt, aan de kamer voorleggen. Men zegt dat de raming van 1839 een vijftig millioenen hooger dan die over 1838 is. Tot dekking zou de minister de supplementaire credieten over 1837 en 1838 aanvragen, om tevens de kosten te vinden voor het blijvend bezit van Constantine. De wensch wordt uitgedrukt, dat de kamer dit jaar vroeger dan vorige jaren, met de discussie der begrooting aanvange, vooral nu, gelijk men zeker gelooft, het vraagstuk van de conversie der 5 pCt. renten zal ter sprake gebragt worden, waardoor de geheele raming eene wijziging kan ondergaan.

— Men zegt dat op de munt dezer dagen een groot getal gouden tien-frank-stukken, met het jaartal 1838, zal geslagen worden.

— De terugkomst alhier van den Prins Alexander van Wurtemberg met zijne echtgenoote, de Prinses Maria, wordt nu eerst tegen het eind van maart te gemoet gezien. Men spreekt van onderhandelingen nopens een huwelijk van den Hertog van Nemours met eene der dochters van den Koning van Wurtemberg, waartoe gezegde Prins als onderhandelaar zou gebruikt worden.

— Bijna al de personen die, als in de zamenzwering van Hubert betrokken, waren gearresteerd, zijn weder in vrijheid gesteld. Alleen wordt nog zekere Leproust gevangen gehouden, doch ook op dezen schijnen weinig punten van bezwaar te rusten.

— De spelers van beroep en de nieuwsgierigen hadden zich gisteren avond in groot getal naar de voor het laatst geopende speelhuizen begeven, en met het grootste moeite om dezelve ten twaalf ure des nachts, zijnde het door de wet bepaalde tijdstip, te doen ontruimen. Zoo men wil, hebben de houders der banken gedurende de afgeloopene maand december zoo veel gewonnen, als gedurende de zes maanden te voren. Vele vreemdelingen waren naar Parijs gekomen, om nog voor het laatst de kansen der fortuin in het spel te beproeven; groote verliezen waren er geleden en men noemde zelfs iemand die in een' enkelen nacht 200,000 fr. verloren had. Door de sluiting der speelhuizen zijn verscheidene beambten buiten bestaan geraakt; die van stadswege aangesteld, hebben zich tot het bestuur gewend, om weder nieuwe posten te bekomen.

— Het gouvernement heeft depeches uit Napels ontvangen, zoo men zegt den wensch bevattende, om de afgebrokene handelsbetrekkingen tusschen de beide landen weder te herstellen.

— Uit Madrid heeft men tijdingen tot den 21sten december. De nieuwe minister van financien stelde zijn uiterste vermogen in 't werk om in de behoeften te voorzien; hij scheen vooral te rekenen op een voorschot uit de geldmiddelen uit Cuba te trekken; uit de opbrengst der oorlogscontributie en uit nieuwe onderhandelingen met eenige bankiers; de ijver des ministers scheen op de beurs te Madrid eene gunstige werking te doen. — In de cortes zijn aan de ministers van financien en oorlog nieuwe vragen gedaan omtrent den staat van zaken; dezelve hebben echter tot niets anders geleid dan om 's lands ongelukkigen toestand te meer te doen uitkomen.

— Het Madridsch dagblad Eco del Comercio houdt eenen belangrijken brief van den voormaligen minister en president van den raad Calatrava, die in het bestuur is gekomen onmiddellijk na de gebeurtenissen van la Granja. De aanleiding tot dezen brief had de heer Calatrava gevonden in eene redevoering onlangs door den heer Martinez de la Rosa opzigtelijk het viervoudig verbond gehouden, waarin hij gezegd had, dat de gebeurtenissen van 1836 eene verandering in de inzigten van Frankrijk jegens Spanje hadden te weeg gebragt en tot de ontbinding van het korps hulptroepen, dat te Pau vereenigd werd, hadden geleid. De heer Calatrava poogt het ongegronde dier stelling te bewijzen, zeggende, dat onder al de besturen die elkander in Spanje opgevolgd hebben, onder de constitutie, zoowel als onder het Koninklijk statuut, het onveranderlijk besluit van Lodewijk Philips steeds geweest was, om in het Schiereiland geen fransche troepen, onder welken vorm ook, te zenden of geldelijke ondersteuning het Spaansch gouvernement te doen toekomen, hoe welgezind hij overigens voor de zaak der koningin wezen mogt; het Algiersche legioen was geen Fransche, maar een uit vreemdelingen bestaanden troep, die in Spaansche dienst overging.

— Uit Bayonne wordt van den 27sten December gemeld, dat de karlistische expeditie den Ebro nog niet overgetrokken was. Men sprak van eene flankbeweging van sommige bataillons op de Rioja die in verband konde staan met manoeuvres van Cabrera, welke onlangs Saragossa genaderd is.

— Voorts wordt van de grenzen gemeld, dat de karlistische chef Zariategui in het fort Enguia werd gevangen gehouden en waarschijnlijk door een' krijgsraad zou ter dood veroordeeld worden. Hij werd beschuldigd van 1o. in weerwil zijner instructien, te Segovia en la Granja te zijn binnengetrokken; 2o. van met te veel zachtheid de christinos en de nationale garde in die beide steden te hebben behandeld; 3o. van niet naar behooren den aftogt van het leger te hebben gedekt.

— De militaire chefs van Navarre en der provincien waren in openbare onenigheid met de provinciale deputatien door don Carlos benoemd.

— Heden uithoefde van den Nieuwjaarsdag geene ... tering.

Duitschland.

Frankfort den 30sten December.

De graaf *de Silva*, die door don *Carlos* naar Duitschland gezonden en kortelings hier doorgetrokken is, zal, naar men verneemt, het huwelijk van don *Carlos* met de Prinses *van Beira*, bij procuratie voltrekken. Deze Prinses zou, naar men wil, alsdan spoedig de reis naar haren gemaal in Spanje aannemen.

— Volgens bijzondere brieven uit Berlijn, heeft de aanspraak van den Paus aan het consistorium aldaar veel opziens gebaard, te meer, omdat dezelve gehouden is vóór dat de Pauselijke stoel eene officiële kennisgeving van het te Keulen gebeurde ontvangen had. Men scheen zich te vleijen, dat, wanneer Z. H. van wege de Pruissische regering de noodige inlichtingen zou bekomen hebben, de bestaande moeijelijkheden zouden kunnen uit den weg geruimd worden, en er eene toenadering tusschen de hoven van Rome en Berlijn zou kunnen plaats grijpen, waartoe Oostenrijk niet ongenegen schijnt, als bemiddelaar tusschen beiden te treden.

Intusschen schijnt de Pruissische regering besloten te hebben hare regten te handhaven, waarvan als een blijk wordt aangevoerd, dat eene deputatie uit de Rijnsche en Westfaalsche ridderschap, welke onlangs te Berlijn was aangekomen, om, naar men zegt, ten voordeele van den aartsbisschop te spreken, die stad verlaten heeft, zonder bij den Koning ten gehoore te zijn toegelaten. De Kroonprins heeft de leden dier deputatie wel bij zich ontvangen, doch enkel als bijzondere personen en oude bekenden. Overigens beweert men, dat het verblijf dier deputatie te Berlijn niet onvruchtbaar zal geweest zijn, omdat zij daardoor de gelegenheid bekomen heeft, onderscheidene belangrijke bijzonderheden aangaande de Keulsche aangelegenheid te vernemen, welke haar tot dusverre onbekend waren.

Van den anderen kant schijnt de Paus, vooreerst, niet gezind te zijn toe te geven. Men meldt althans uit Rome, dat de bekende aanspraak aan het consistorium, van wege Z. H. door den secretaris van Staat aan de verschillende gezanten toegezonden is met bijvoeging van eene circulaire, waarin, onder anderen, gezegd wordt, dat de Paus zich verpligt geacht heeft, het consistorium bijeen te roepen, en aan hetzelve die aanspraak te houden, ten einde plegtig te protesteren tegen het verdrijven van den aartsbisschop van Keulen, als eene daad, welke inbreuk maakt op het kerkelijk gezag, op de pauselijke opperheerschappij, op de wetten en de eenheid der Katholijke kerk.

Intusschen blijven sommigen zich nog vleijen, dat deze zaak, welke thans zoo vele moeijelijkheden baart, nog op eene vriendschappelijke wijs zal kunnen bijgelegd worden, en wel door middel der verheffing van den aartsbisschop van Keulen tot kardinaal, waarvan reeds vroeger gesproken is.

Het bekende schrijven van den bisschop van Trier aan den Paus waarbij hij verklaart, berouw te hebben over zijne handelwijs omtrent de gemengde huwelijken, blijft het onderwerp der redeneringen. Velen houden dien brief voor onecht, en beweren, dat, bijaldien de bisschop dien brief mogt onderteekend hebben, hij dit gedaan heeft, toen zijne geestvermogens niet meer vrij waren, en dat dezelve in allen gevalle geene waarde heeft, omdat hij in strijd is met de geheele loopbaan van dien verlichten en hooggeachten kerkvoogd.

— De koning van Hanover heeft den 22sten December aan de regering van Göttingen een recript gezonden van den volgenden inhoud:

» Het is u niet onbekend hoe het gedrag van eenige aan uwe hoogeschool aangestelde hoogleeraren ons onlangs in de onaangename noodzakelijkheid gebragt heeft, van nadrukkelijke maatregelen te nemen.

» Hoe meer wij dit moesten betreuren, hoe aangenamer ons de bij deze gelegenheid door de burgers van Göttingen aan den dag gelegde bewijzen van trouw geweest zijn.

» Wel hebben wij aan den goeden geest dier burgers nooit getwijfeld, en wij zijn dan nu ook vast overtuigd, dat de stoornis der heilrijke betrekkingen van vertrouwen tusschen de onderdanen en de regering, welke in 1831 in die stad heeft plaats gehad, slechts van een voorbijgaanden aard geweest is.

» Intusschen hebben de thans door de burgers van Göttingen gegeven bewijzen van goede gezindheid toch niet anders dan een aangenamen indruk op ons landsvaderlijk hart kunnen maken; weshalve die burgers zich ook verzekerd mogen houden, dat wij steeds gaarne bedacht zullen zijn op de bevordering van hunne welvaart.

» Wij zullen daarom trachten, de door het ontslag der bovengemelde leeraren ontstane vacatures zoodanig te vervullen, dat daardoor de oude roem der Göttingsche universiteit, — op wier voortdurenden bloei wij steeds ijverig bedacht zullen zijn — geenszins benadeeld worde."

— Uit Sebastopol wordt van den 19den November gemeld, dat aldaar was aangekomen het eskader van den schout-bij-nacht *Stanjukowitsch*, bestaande uit 10 kloeke, gedeeltelijk nieuw gebouwde oorlogschepen. Den 21 zou genoemd eskader de reede weder verlaten, om op de oostkust van de Zwarte Zee post te vatten, waar hetzelve gedurende den winter zal blijven kruisen. De gemelde schout-bij-nacht wordt gezegd, zeer berekend te zijn voor deze moeijelijke taak. Hij is een zeer bekwaam en geoefend zeeman, die in zijne jeugd de zeedienst bij de engelsche marine geleerd heeft.

— De baron *Rosen I*, generaal der infanterie, opperbevelhebber van het Kaukasische legerkorps en civile gouverneur in Grusië Armenië en de Kaukasische provincie, is, op zijn verzoek door den keizer uit deze betrekkingen ontslagen, en dezelve zijn opgedragen aan den luitenant-generaal *Golowin I*, die tot dus verre met het bestuur der binnenlandsche zaken en geestelijke aangelegenheden in het koningrijk Polen belast was. Ter vervanging van dezen laatsten is de adjudant-generaal *Schipoff I* benoemd. De generaal *Golowin* heeft den 24 Warschau reeds verlaten, om zijnen nieuwen post te gaan aanvaarden.

Nederlanden.

Breda, den 3den Januarij.

Door Z. M. zijn benoemd tot referendarissen bij het kabinet des konings, de kamerheeren *A. baron Snouckaert van Schauburg* en *E. graaf van Bylandt*.

— Bij koninklijk besluit van den 22sten December jl. is het verzoek, aan Hoogstdenzelve gedaan namens de gezamenlijke deelhebbers in de te Middelburg gevestigde Nederlandsche maatschappij van veeverzekering, ingewilligd, en mitsdien aan hen een nader uitstel verleend voor den tijd van één jaar, ingegaan den 8sten November jl., voor de plaatsing der thans nog onuitgegeven zes-en-vijftig aandeelen in deze maatschappij, onder gehoudenheid van de zijde der deelhebbers, om, na afloop van dat tijdvak, van deze administratie nader verslag deswege in te zenden; blijvende voorts de verdere bepalingen van Z. M. besluit van den 8sten November 1835 (*Staatsblad* n°. 29), houdende bekrachtiging van deze maatschappij en goedkeuring van de daarvoor vastgestelde statuten, gehandhaafd en van volle kracht en waarde.

— In het provinciaal Blad van dit gewest leest men het volgende:

Naar men verneemt, zijn bij de opper-houtvesterij voor de Noordelijke provincien, bij de dispositie van den 27 december 1837, no. 26, ingesteld en geregeld geworden drie sub-administratien in jagt-distrikten van deze provincie, en wel twee in het eerste jagt-distrikt, en een in het derde jagt-distrikt, waarvan tot hoofdplaatsen zijn aangewezen de gemeenten Princenhage, Roozendaal en St. Oedenrode, terwijl die sub-administratien zijn opgedragen geworden aan de adjunct-houtvesters, de heeren *H. A. Hallungius*, jhr. mr. *P. Six* en *C. de Loecker*, en tevens bepaald geworden, dat die aanvang zullen nemen met 1 januarij 1838.

Die sub-administratien zijn ingedeeld, als volgt:

Kring Princenhage.

De gemeenten en gehuchten: Princenhage en de Beek, Ginneken, Bavel en Ulvenhout, Alphen en Riel, Baarle-Nassau en Ulicoten, Zundert, Rijsbergen, Etten en Leur.

Kring Roosendaal.

De gemeenten en gehuchten: Roosendaal, Nispen, Kalmthout, Sprundel, Hoeven, Oudenbosch, Gastel, Steenbergen, Kruisland, Haerle, Wouw, Bergenopzoom, Halsteren, Lepelstraat, Fijnaart, Standaarbuiten, Nieuw-Vosmeer, Huijbergen, Woensdrecht, Hoogerheide, Ossendrecht, Putten en Dinteloord.

Kring St. Oedenrode.

De gemeenten Vessem, Oerle, Westelbeers, Oostelbeers, Middelbeers, Diessen, Hilvarenbeek, Moergestel, Oirschot, Son en Breugel, Lieshout, Bakel, Beek en Donk, Gemert, St. Oedenrode, Schijndel, Veghel, Erp en Boekel.

— Door den kolonel-directeur der vierde directie van fortificatien zal ingevolge bekomene magtiging en onder nadere goedkeuring, op den 20sten dezer te Bergen-op-Zoom worden aanbesteed: *a* het eerste perceel van het tweede gedeelte van het herstellen en vernieuwen van bekledingsmuren te Bergen-op-Zoom, van de

hooge flank af, der tenaille *van Duin* tot aan de sluis *Coehoorn* en *b* het tweede perceel van het tweede gedeelte van hetzelfde werk van de contrescarpen van voor het bastion *Gaaliere* tot aan de genoemde sluis.

— Krachtens autorisatie van Z. M. zal de directeur-generaal van oorlog, op den 11den dezer, in het openbaar aanbesteden de leverantie eener hoeveelheid van 32,000 elle inlandsch gefabriceerd gekeperd tenten-doek, ter breedte van 75 duimen.

— De *Avondbode* meldt het volgende uit 's Hage van den 1sten dezer:

» Terwijl men van de eene zijde verneemt, dat de gedane aanvrage, tot verkrijging van concessie voor het aanleggen van eenen spoorweg, tusschen Haarlem en Rotterdam, in beraad wordt gehouden, verzekert men thans van den anderen kant, dat, tijdens het houden der zittingen door de commissie, belast geweest met het onderzoek der vraag, in hoeverre het aanleggen van eenen ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Arnhem voor ons Rijk al dan niet nuttig en noodzakelijk ware, door eenige Rotterdamsche leden dier commissie een voorstel zou zijn gedaan, om, door de daarstelling van bespoedigende vervoermiddelen van Amsterdam naar Vreeswijk, en voorts van daar met stoombooten naar Arnhem, alwaar het de behoefte aan zoodanigen spoorweg te doen vervallen. Naar men wil, heeft de meerderheid der commissie geenszins die meening [illegible] met het gevoelen, door velen voorgestaan, nopens de noodzakelijkheid tot het aanleggen van zoodanigen weg, vereenigd. [illegible] heeft de vereischte en gevorderd wordende peiling en opmeting plaats gehad, en houdt men zich thans bij de administratie der nationale nijverheid met de raming der kosten bezig, opdat de regering in staat zij, overeenkomstig de daarvan gedane toezegging, in het begin der voorjaars-zitting, aan de kamers een wetsontwerp deswege aan te bieden.

— Te Maastricht wordt thans sterk aan de vestingwerken gearbeid, inzonderheid met oogmerk om het verdedigings stelsel der stad met dat van het St. Pietersfort in verband te brengen. Men vreesde dat de uitvoering van dit plan, hetwelk reeds van 1815 dagteekent, de slooping der St. Pieters voorstad zoude ten gevolge hebben.

— De *Frankforter Ober-Postamts Zeitung* houdt eene lange lijst van bijdragen in Duitschland en andere landen gedaan ten behoeve der ongelukkige bewoners van Schleitz, wier woonplaats door de vlammen werd vernield. Op deze lijst komt Z. M. onze Koning voor, voor eene som van duizend gulden.

— Laatstleden donderdag is te Londen, op Davis-werf, aldaar, een vreesselijke brand uitgebroken. Een groot aantal pakhuizen welke, onder vele andere koopwaren, niet minder dan 5000 vaten terpentijn, 1200 vaten talk en een' grooten voorraad olie bevatteden, zijn, benevens drie schepen, welke nabij genoemde werf in den Teems lagen, geheel verbrand. Men begroot de schade op 120,000 pond sterl. (of [illegible] Ned. [illegible]). Na den brand waren de Teems en de Dokken in den omtrek met eene dikke oliekorst bedekt.

Te Brussel heerschte gisteren veel beweging onder de speculanten, op het berigt dat de belgische bank besloten had, voortaan slechts 80 in plaats van 90 pCt. op het depôt harer eigene aandeelen en van de overige maatschappij die onder hare bescherming staan, in voorschot te geven. — Wat de staatkundige gesteldheid betreft, door de jongste uit Parijs ontvangen berigten was men zeer gerustgesteld geworden, dat de beweging van troepen naar het noorden van Frankrijk bevolen, tot niets ernstigs zoude leiden.

— De brusselsche bladen behelzen de aanspraken aan Vorst *Leopold* en de onderscheidene antwoorden door dezen, ter gelegenheid van het nieuwe jaar, gegeven. Dezelve houden niets opmerkelijks in. Aan de deputatie der kamers gaf Vorst *Leopold* te kennen, dat de wolken die in het laatst des vorigen jaars den staatkundigen horizont schenen te benevelen, weder afgetrokken schenen.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (2 *Januarij*) waren genoteerd: Belgie 101; O. Met. 105; Spanje Ardoin 19⅜ ½; Nap. 5. 92¾; Rom. L. 100½; Certif te Antw. 98¼; Braz. 75⅝ [illegible]; Wisselkoers op Amst. en Rott. pari; pap. op Amst. ⅛ pCt. pr.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Te *Weenen* is dezer dagen in de ceremoniezaal van den Hofburg het model van het voor wijlen keizer Frans op te rigten monument voor het publiek zigtbaar geweest. — Het getal der studenten te *Heidelberg* is dezen winter, bij het vorig half jaar vergeleken, met 11 vermeerderd. Het getal vreemden is met 28 verminderd, dat der inlanders daarentegen met 39 vermeerderd. In het geheel zijn te *Heidelberg* thans 458 studenten. Bij deze gelegenheid wordt uit de genoemde Akademieplaats opgemerkt, dat hetgeen onlangs, met betrekking de vermindering van kweekelingen op alle Duitsche hoogescholen, uit *Tubingen* geschreven werd, niet gezegd kan worden strikt naauwkeurig te zijn; daar de groote vermindering van het aantal studenten te *Heidelberg*, onder anderen, ten deele was te wijten aan de bekende verbods-maatregelen van sommige Duitsche regeringen. — De beoefenaar der Sanscritsche taal en letterkunde H. Brockhaus, te *Dresden*, heeft in de vorige maand het diploma als doctor in de faculteit der wijsbegeerte bij de hoogeschool te *Leipzig* verkregen. Deze geleerde, die zich te *Parijs*, *Londen* en *Oxford* op de beoefening van het Sanskrit heeft toegelegd, heeft reeds een tweetal werken als vruchten zijner studien uitgegeven, te weten: *Grondvesting der stad Palaliputra en Geschiedenis der Upakosa. Fragmenten uit de Kathâ Sarit Sâgara van* Soma Deva, in het Sanskritsch en Duitsch (*Leipzig* 1835), en *Prabadha Chandrodaya Krishna Misri Comoedia Sanscrite et Latine* (eerste aflevering, bevattende den Sanskritschen tekst; *Leipzig* 1835). Tegenwoordig arbeidt hij aan eene overzetting der bovenvermelde verhalen van Soma Deva, uit *Kachemir*.

Italie. — Te *Turin* zal in den loop der maand Mei voor de derde maal eene algemeene tentoonstelling van voorwerpen van kunst en nijverheid, in het gedeelte van het koninklijk paleis, het *Valentino* geheeten, gehouden worden. — Bij de vier, door hunne ongemeene vlugheid in het maken van berekeningen uit het hoofd, bekende Siciliaansche knapen, Zuccaro, Puglisi, Londolina en Mangiameli, wordt thans van een vijfde gewag gemaakt, met name Camillo la Rosa, geboortig van *Catania*, die, even als zijne hier vermelde voorgangers, de algemeene bewondering van die hem zien tot zich trekt, door de onbegrijpelijke vaardigheid, waarmede hij de moeijelijkste en ingewikkeldste rekenkundige vraagstukken terstond oplost. Merkwaardig mag de gelijktijdige verschijning in een' zoo kleinen omtrek, van vijf zulke buitengewone talenten geacht worden.

Azie. — Naar men uit *Londen* schrijft, houdt de bisschop der Engelsche kerk te *Calcutta* zich thans met een arbeid bezig die voor de christelijke kerk zeer belangrijk is; het verzamelen namelijk van bouwstoffen voor de vroegste geschiedenis der christenheid in *Indie*. Reeds zou hij verscheidene belangrijke stukken betrekkelijk de oudheid der Nestoriaansche en Armenische kerken bijeen verzameld hebben. In de jongste zitting van de Aziatische maatschappij te *Londen* werd ook een verhaal gelezen van de geschiedenis der Nestoriaansche christenen in *Kurdistan*, geschreven door een van derzelver leden zelven.

Spanje — Door den heer Tastu, een Franschman, die in het vorig jaar de *Balearische eilanden* met een letterkundig doel bezocht, werd, gedurende zijn verblijf op *Majorka*, in de bibliotheek van zekeren graaf Montenegro, eene zeer zeldzame kaart gevonden. Dezelve was op een groot vel perkament, zeer fraai uitgevoerd en ontworpen in het jaar 1439 door Gabriel de Valsequa, terwijl eene nota aanduidde, dat dezelve kaart behoord had aan Americus Vespucius, die haar voor 130 gouden dukaten had gekocht; later was zij te *Florence* in handen gekomen van den kardinaal [illegible], den oom van den graaf Montenegro, die dezelve van dezen had bekomen. Deze kaart is niet alleen opmerkelijk, omdat zij een blijk geeft van den graad der geographische kennis op dat tijdstip, maar omdat zij ook over eenige betwiste punten, de zeevaart betreffende, licht verspreidt. Dezelve geeft onder anderen het bewijs, even als een ander oud gedenkstuk, de Katalonische Atlas van 1375, dat de uitvinding van het ontwerpen van zeekaarten niet toekomt aan den Portugeschen prins Hendrik, maar tot veel vroegere dagteekening behoort.

Frankrijk. — Te *Parijs* is den 26sten overleden, in den ouderdom van 73 jaren, de graaf Reinhard, pair van *Frankrijk* en lid van de Akademie van zede- en staatkundige Wetenschappen; terwijl nog verscheidene andere aanzienlijke betrekkingen door hem in zijn leven bekleed werden. — Voor weinige is in de fransche hoofdstad ook overleden de heer Protain, een verdienstelijk bouwkundige. In 1769 geboren, was hij eerst decoratie-schilder van de opera te *Parijs*, vervolgens als ingenieur aan de fransche ambassade te *Konstantinopel* verbonden; later behoorde hij tot de wetenschappelijke commissie, die met het leger onder Napoleon den togt in *Egypte* mede maakte, en nam hij een aanzienlijk deel aan derzelver arbeid. Hij onderscheidde zich door zijne kunde en bekwaamheid niet alleen, maar ook door zijnen moed, daar hij met eigen levensgevaar het leven van zijn' vriend, den generaal Kleber, alhoewel vruchteloos, poogde te beveiligen en bij die gelegenheid verscheidene won-

den bekend. De heer Paevale was ridder van het eer-legioen en lid van het Egyptisch Instituut. — In de zitting der Akademie van Wetenschappen van den 26sten December ll., werd eene teekening aangeboden van de onlangs in *Guyana* ontdekte zeer fraaije reusachtige waterplant, tot het geslacht *Nymphaea* behoorende; de bladen dezer plant bereiken eene grootte van 18 voeten; de bloem heeft niet minder dan vier voeten omvang; de vrucht heeft, naar daarbij gemeld werd, bijna de grootte van een chinaasappel, en bevat eene groote hoeveelheid zaden welke de Indianen tot voedsel gebruiken. De naam door de Engelschen aan deze plant gegeven, is die van *Victoria regina*. — De Akademie van zede- en staatkundige wetenschappen heeft den heer Jouffroy het lidmaatschap in de afdeeling der wijsbegeerte, in de plaats van wijlen den heer de la Romiguière, opgedragen, en de graaf Tocqueville tot lid benoemd, ter vervanging van den heer Jouffroy in de afdeeling zedekunde. — De regtbank van koophandel te *Parijs* heeft, even als vroeger op de klagt van den heer Scribe, ook den directeur van het *Théâtre français*, Vedel, de verpligting opgelegd om zeker stuk van den heer Duraty op te voeren, alvorens een soortgelijk van den heer Dumas, *les Croisés*, ten tooneele wierd gevoerd. Wat de ... van den laatstgenoemde aangaat, bij de tweede voorstelling heeft dit treurspel nog minder in de gunst van het publiek mogen deelen en werd zelfs met eenige afkeuringsblijken ontvangen.

Nederlanden. — Den 22den December is te *Hyères* in het zuiden van *Frankrijk*, 50 jaren oud, overleden de heer T. F. L. Nees von Esenbeck, Hoogleeraar in de Natuurkundige wetenschappen te *Bonn*, die vroeger onder den Hoogleeraar Brugmans, eenige jaren den post van inspecteur van den Botanischen tuin te *Leiden* bekleed, en zich, bij de nieuwe inrigting van dien Hortus, toen dezelve zijnen tegenwoordigen grooten omvang verkregen had, zeer verdienstelijk gemaakt heeft. — Aanstaanden vrijdag zal de Amsterdamsche Stads-Schouwburg haar tweehonderdjarig bestaan vieren. Het voor die gelegenheid door den heer Mr. J. van Lennep opzettelijk vervaardigd tafereel, 't welk dan ten tooneele zal gevoerd worden, is getiteld: *Vondels droom*, waarvoor de muzijk is zamengesteld door den heer J. G. Bertelman, lid van het Koninklijk Instituut en der Akademie van beeldende kunsten.

ALLERLEI.

De engelsche en de fransche revolutie. — Het is meermalen opgemerkt geworden dat de engelsche omwenteling onder *Karel I*, en die van 1789 in Frankrijk, eenen vrij gelijken tred hebben gehouden. Een buitenlandsch blad stipte dezer dagen de voornaamste punten van overeenkomst tusschen die beide groote gebeurtenissen en derzelver gevolgen aan, die wij, om derzelver opmerkelijkheid, hier laten volgen: » De *Stuarts* en de *Bourbons*; *Karel I* en *Lodewijk XVI*; de vlugt van eerstgenoemden naar het eiland Wight, het achterhalen van laatstgenoemden te Varennes; de dood van beiden op het schavot; de daarop gevolgde engelsche en fransche republiek; *Olivier Cromwell* en de Consul *Bonaparte*; de ontbinding van het parlement door den Protector, en den 18den Brumaire; het verbond van *Cromwell* met *Mazarin* en *Lodewijk XIV*, en het tweede huwelijk van Keizer *Napoleon*; de val van beiden en het uitsluiten hunner afstammelingen; de generaal *Monk*, en *Fouché* en *Talleyrand*; de restauratie brengt *Karel II* en *Lodewijk XVIII* op den troon; de beloften om de oude engelsche constitutie te handhaven, en de charte van *Lodewijk XVIII*; de afdanking van het leger van *Cromwell*, en die van het leger aan gene zijde der Loire; de zegepraal der Koningsgezinden; de Whigs en Tories, en de liberalen en absolutisten; in beide landen de kerkelijk-royalistische reactie; de Hertog van *York*, broeder des Konings, en *Pavillon Marsan*; *Jakob II* en *Karel X*; de triomf der Katholieken en Tories in Engeland, in Frankrijk, die der Jezuiten en Ultra-royalisten; *Jeffries*, enz., en *Villèle* en *Polignac*; de val van *Jacob II* en die van *Karel X*; *Willem van Oranje* en *Lodewijk Philips van Orleans*; de Pretendent *Karel Eduard* en *Hendrik V*, hertog van Bordeaux, enz."

De maarschalk Valée. — Ter gelegenheid van de eervolle onderscheiding welke dezen grijzen krijgsman (na den dood des generaals *Damrémont*, met het opperbevel des franschen legers in Afrika belast) dezer dagen is te beurt gevallen, van, namelijk tot de waardigheid van maarschalk verheven te worden, kan het niet ondienstig zijn de volgende korte schets van zijne krijgsmansloopbaan mede te deelen: De luitenant-generaal der artillerie *Sylvanus Karel* graaf *Valée*, geboren te Brienne-le-Chateau, den 17den December 1773, trad den 1sten September 1792 in dienst als tweede luitenant bij de artillerie-school te Chalons, maakte als eerste luitenant den veldtogt van 1793 in de Nederlanden mede, onderscheidde zich bij den overtogt over den Rijn, bij Neuwied, in het jaar 1796, als kapitein, in den slag bij Wurzburg, en in het jaar 1800 bij Moskirch en Hohenlinden. De keizer benoemde hem, in 1804, tot luitenant-kolonel en ridder van het legioen van eer. Bij den generalen staf der artillerie aangesteld, muntte hij in den slag bij Jena uit en werd in het jaar 1807 tot kolonel der artillerie bevorderd. In den slag bij Eijlau en dien van Friedland verwierf hij zich het officiers-kruis van het eerlegioen. Na den afloop van den veldtogt van 1810, dien hij had medegemaakt, droeg *Napoleon* hem het bevel over de artillerie van een legerkorps in Spanje op. Hier nam hij aan vele veldslagen en schermutselingen deel en werd achtervolgelijk met den rang van brigade- en divisie-generaal bekleed. Onder de regering van *Lodewijk XVIII* werd hij met de orde van den Heiligen *Lodewijk* en het groot-kruis van het legioen van eer versierd, alhoewel hij gedurende de honderd dagen een artillerie-kommando onder *Napoleon* op zich genomen had. Sedert September 1830 bevond hij zich op non-activiteit.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (2 *Januarij*) werden verhandeld: Ned. Werk. Schuld 2½ pCt. 52 ... dito 5 pCt. 101 ...; Kansb. 22¾ ...; Amort. Sýnd. 4½ pCt. 93¾ ... idem 3½ pCt. 76⅝; Handelm. 171⅞, 172⅝; O. Indie 5 pCt. 99⅞ ...; Ardoins 85 £ 19¾; Passive 4⅝ ...; Met. 101 ...; Enkele af Grieks 18 Bras. 76⅝.

*** Al wederom ter Loterij-Kantoor van K. LION, Geadviteerd Splitter te *Steenbergen*, is getrokken in de 1ste Klasse, 5de Lijst der 153ste Koninklijke Nederlandsche Loterij, de kapitale prijs van *f* 2500 op N°. 17006.

Devies: *Zoo te spelen,*
Zal niet verpelen.

173ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

Bij A. ANDRIESSE, Debitant der Koninklijke Nederlandsche Loterij, alwaar onlangs gevallen is de kapitale prijs van *f* 20,000, en verscheiden prijzen van *f* 2500, 2000, 1500 en 1000, is nu in de thans trekkende 1ste klasse op N°. 17,006 getrokken, de kapitale prijs van 2500, onder de Handteekening van K. LION, splitser der Koninklijke Nederlandsche Loterij te *Steenbergen*.

SOIRÉE PARISIENNE ET HOLLANDAISE.

SCHOUWBURG TE BREDA.

De Heer D. L. BAMBERG, Mechanicus aan het Hof van Z. M. den Koning der *Nederlanden*, heeft de eer het geëerd Publiek zijnen hartelijken dank te betuigen voor de talrijke bezoeken en toejuichingen welke hij bij zijne eerste Representatie heeft mogen ondervinden. Zijne tweede gevarieerde Representatie zal plaats hebben op Donderdag den 4 Januarij 1838, en alle deze Touren zijn nimmer alhier vertoond. Hij vleit zich dat deze 2de Voorstelling verre de eerste zal overtreffen; expresselijk worden geene programma's bij het Publiek rondgedeeld, om zijne geëerde begunstigers des te meer door zijne menigvuldige nieuwe touren te verrassen.

Aanvang precies ten 6 ure.

De Plaatsen kunnen aan den Schouwburg besproken worden, à 10 Cents per plaats extra.

Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende *MILITAIRE WERKEN* voorhanden:

Histoire de *Napoléon*, par *M. de Norvins*, huitième édition, 1 vol., 8°. . . . . *f* 6,50.

Rocquancourt, Cours élémentaire d'art et d'histoire militaire, 1 vol. 8°. . . . » 4,—

Aide-Mémoire à l'usage des Officiers d'Artillerie. » 3,50.

Blondel, Coup-d'Oeil sur les devoirs et l'esprit militaires . . . . » 1,35.

Migout et *Bergery*, Essai sur la théorie des affûts et des voitures d'Artillerie . . . » 3,80.

Rogniat, Considérations sur l'art de la guerre, 1 v. 8°. » 3,65.

Jomini, Histoire Critique et Militaire des guerres de la révolution, 15 vol. 8°. avec un Atlas, composé de 36 Plans de Batailles ou Cartes de marches . . . . » 38,45.

——— Traité des grandes opérations militaires, 4 vol. 8°. avec un Atlas de 26 Cartes et Plans de Batailles, 4 v. 8°. » 23,65.

Vie politique et militaire de *Napoléon*, racontée par lui-même au tribunal de *César*, *Alexandre* et de *Frederic*, 4 v. 8°. » 15,—

Ordonnance sur l'exercice et les manoeuvres de la Cavalerie, 3 vol. 32°. . . . . » 3,30.

Maximes de guerre de *Napoléon* . . . . » —,60.

Taschenbuch für den Offizier, eine Sammlung von Notizen, mit mehreren typographischen Zeichnungen von *Dammeyer* . . . . . » 5,—

Almanak voor Militairen voor 1838, met Platen » 1,20.

Naam- en Ranglijst der Officieren van het Leger voor 1838 . . . . . » 1,10.

Tevens is bij Bovengemelden voorhanden:

Lamennais, Le livre du peuple . . . » —,55.

Te Breda, bij BROESE en COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.